

KÖNYVISMERTETÉS

(Bakay Kornél — Kalicz Nándor — Sági Károly: *Veszprém megye régészeti topográfiája, a keszthelyi és tapolcai járás.* — *Magyarország Régészeti Topográfiája I.* — Akadémiai Kiadó, Budapest 1966. 221 p. 42 t.+9 melléklet).

A hazánkban több mint százéves múltra visszatekintő régészeti kutatások előbb gyűjtések, majd ásatások formájában igen sok lelőhelyet és leletet eredményeztek. Ezek közzététele csak az esetek kisebb hányadában történt meg. Gyakran találhatunk a múzeumokban több évtizede elfekvő leleteket, amelyeknek publikálása értékes adatokat szolgáltatna valamely probléma megoldásához. Sokszor a régi feldolgozások sem elégitik ki a mai kutatás igényeit. Az anyagközlés és feldolgozás elavult módján kívül komoly nehézségeket okoz az is, hogy az egyes korszakokra vagy területekre vonatkozó adatokat fáradságos munkával kell összegyűjteni a legkülönbözőbb múzeumok raktárából, adattárából és a szakirodalomból. A sok időt elrabló keresgélés a feldolgozás egyéb, fontosabb feladatainak rovására történik. Ezért válik egyre égetőbb szükségé — a történeti források kritikai kiadványaihoz hasonlóan — a régészeti forrásanyag teljességre törekvő közreadása. Ezt a célt szolgálják egyfelől az egyes korszakok leletanyagát felölelő leletkataszterek, korpuszok megkezdett vagy tervbe vett munkálatai. Másrészt a régészeti forrásokat lelőhelyek és földrajzi (közigazgatási) egységek szerint rendszerező régészeti topográfiát sorolhatjuk ide. Az egyes korszakok és azok jellegzetes tárgytípusainak tanulmányozását megkönnyítő leletkorpuszokkal szemben a régészeti topográfia a régészet számára is elsőrendűen fontos településföldrajzi és településtörténeti vizsgálatokhoz nyújt segítséget.

A lelőhelyek földrajzi elhelyezkedésére, kiterjedésére vonatkozó adatokat a hiteles megfigyelések nélkül múzeumba került nagy számú leletanyagtól ritkán kapunk, sőt gyakran a régebbi ásatásoktól sem remélhetünk. Ezért a topográfiai munkák elengedhetetlen feltétele, hogy a korábbi ismert lelőhelyek helyszíni ellenőrzése, hitelesítése megtörténjék. Ugyanilyen fontos, különösen a kevésbé átkutatott területeken, a felszíni nyomok alapján új, eddig ismeretlen lelőhelyek felkutatása. Ezeket a szempontokat és a kiadás során felmerülő anyagi és technikai problémákat (nyomdai keret, térképek elkészítése, stb.) figyelembe véve dolgozta ki a MTA Régészeti Kutató Csoportja a topográfiai munka elméleti és gyakorlati kérdéseinek módszertanát. Ezt 1964-ben a magyar régészek plénuma előtt is megvitaták, és néhány hasznos észrevétellel kibővítették. Az így kialakult alapelvek első

gyakorlati megvalósítását üdvözölhetjük a Veszprém megyei, a keszthelyi és tapolcai járást feldolgozó első kötetben.

A kötet célját, a felhasznált források fajtáit és a terepbejárások dokumentálását, valamint a lelőhelyek tárgyalásánál alkalmazott korszakbeosztást (a kötet az őskortól a törökör végéig terjedő időt öleli fel) ismertető, rövidre fogott Bevezetést követi a községtérképeken és a leírórészben a lelőhely száma mellett egyaránt szereplő jelek feloldását adó Jelkulcs. A felhasznált irodalmi források jegyzéke a teljességre törekvő gyűjtésről tanúskodik.

A legfontosabb és a legnagyobb terjedelmű rész a tulajdonképpeni lelőhelykataszter. Az ABC sorrendbe szedett 60 önálló közigazgatási egységet (59 községet és Keszthely várost) 1-től kezdődő sorszámozással látták el. Az egyes községeken belül a lelőhelyek szintén 1-től kezdődő sorszámot kaptak. A képalírásokban és mutatókban szereplő törtszámok számlálója a község számát, nevezője pedig a lelőhely számát jelenti. A lelőhelyek felsorolása előtt a község földrajzi elhelyezkedésének rövid ismertetése található. Általában az egyes lelőhelyek leírását is földrajzi bevezetéssel kezdik. Egy-egy lelőhelyre 3—25 sor terjedelelem jut. Természetesen a különösen kiemelkedő lelőhelyek jóval nagyobb terjedelműek. Legrövidebbek a terepbejárás során megismert új lelőhelyek, amelyeknél elegendő az észlelt jelenségek leírása és a leletanyag kormeghatározása. A korábbi ismert lelőhelyek esetében a kutatás történetének ismertetése és gyakran az eddigi eredmények felülvizsgálata, a hibás véleményekkel szembeni állásfoglalás igényel terjedelemlnövekedést. Az irodalmi hivatkozásokon kívül, a kormeghatározás ellenőrzésének lehetőségét megteremtve, minden esetben megadják a leletanyag őrzési helyét és leltári számát. A középkori lelőhelyeket lehetőség szerint összevetik az okleveles adatokkal. Ezek közül főleg az első említésre, a falu vagy épület birtoklására, illetve építésére vonatkozó oklevelek, valamint a falvak törökörri továbbélését vagy pusztulását jelző adóösszeírások szerepelnek. Utóbbiakat Pákay Zsolt dolgozta fel, kéziratát a kötet számára átengedte. Azokat a leleteket, amelyeknek községen belüli lelőhelye nem állapítható meg, ezek felsorolása után külön tárgyalják.

A kötet a lelőhelyek elhelyezkedését 1:50.000-es léptékű térképeken mutatja be, amelyek a domborzatot, vízrajzot, mai településeket és a főbb utakat tüntetik fel. A térképeken a lelőhelyek számán kívül a lelőhely jellegét (telep, temető stb.) és korát feltüntető jelek szerepelnek. Az őskori és középkori földvárak, római-

kori és középkori épületek alaprajzai a szöveg között helyezkednek el.

A kötethez a két járás területét 1 : 100.000-es léptékben ábrázoló színes térképeket mellékeltek. A 8 térkép a különböző korok lelőhelyeinek összefoglaló áttekintését teszi lehetővé.

Az egyes korok legjellegzetesebb leleteit rajzos típusáblákon gyűjtötték össze (1—28. tábla). Ugyanitt található a különböző lelőhelyekről, középkori romokról készített fényképfelvételek, a középkorivárák korabeli ábrázolásai, alaprajzai, végül a középkori objektumokat feltűntető XVIII—XIX. századi kéziratok térképei (29—42. tábla).

A kötet kezelését a részletes lelet- és időrendi mutató, a helynevek, személynevek, történeti személynevek, XVIII—XIX. századi térképek mutatója, továbbá a múzeumok és magángyűjtemények mutatója könnyíti meg. A külföldi kutatók számára a Bevezetést, Jelkulcsot és a tábla- valamint képaláírásokat német nyelven is közlik.

Lipp V., Darnay K., Csági Á., Sági J., Darnay—Dornay B., Sági K. és a terület kutatásába már Rómer F. óta bekapcsolódó külső, többnyire budapesti régészek munkássága révén Keszthely környéke a viszonylag intenzíven átkutatott területek közé tartozik. A rövidebb-hosszabb ásatási beszámolókon kívül a terület egészét is feldolgozó művek is napvilágot láttak (pl. Kuzsinszky B.: A Balaton környékének archaeológiája, a rómaikorról Thomas E.: Römische Villen in Pannonien). Néhány lelőhely és a köréjük csoportosuló problémák köre — Fenékpuszta, Keszthely-kultúra, Zalavár — országos viszonylatban, sőt sok vonatkozásban ezen túlmenően is a legfontosabbak közé tartozik. Ezzel szemben az alaposan átkutatott korszakok és területek mellett találhatunk elhanyagoltabbakat is. Többek között az őskor egyes szakaszaira és a középkori falukutatásra vonatkozik ez. Nemesbük, Vindornyafok és Zalaköveskút határában korábban egyetlen lelőhely sem volt ismeretes. Mindössze Vindornyafokról került a keszthelyi múzeumba egy szőrványos kőbalt. A Keszthelytől távol fekvő Vigántpetend és Kapolcs határából 1, ill. 2 lelőhelyről volt tudomása a szakirodalomnak, ill. a múzeumnak. Ezenkívül súlyos, sok szempontból pótolhatatlan károkat okozott az, hogy a keszthelyi múzeum anyaga a második világháborúban csaknem teljes egészében megsemmisült, a megmaradt tárgyak jelentős része pedig összekeveredett, azonosíthatatlanná vált.

A korábbi kutatások vázolt egyenlenségei miatt a régi lelőhelyek hitelesítésén túlmenően nagy számú új lelőhelyet is lehetett várni a településre alkalmas területek terepbejárásával történő átfésülésétől. A közelebbről helyhez nem köthető leleteket figyelmen kívül hagyva, 508 lelőhelyet tartalmaz a kötet. Ezekből

195-öt a terepbejárások során fedeztek fel. Sok lelőhelyről korábban csak szőrványos, esetleg korhatározásra alkalmatlan leletek kerültek múzeumba. 48 olyan korábbi lelőhelyet találunk a kötetben, amelyeknek jellegét vagy pontos korát a terepbejárások eredményeként lehetett meghatározni. Gyakran előfordult az is, hogy korábban ismert lelőhelyen további korszak emlékeit sikerült megfigyelni. A példaként említett 3 falu határából a terepbejárások után már 5, 10, ill. 2 lelőhelyet ismerünk. A csobánci középkori vár romjai mellett bronzkorvégi-koravaskori telepre utaló nyomokat is találtak (14/3. lh.).

A gondos anyaggyűjtésre épülő kötet jelentős mértékben megváltoztatta a terület régészeti lelőhelyeiről, az egyes korszakok emlékéanyagának jelentkezéséről és arányáról kialakított képet. A későneolitikus lengyeli kultúra pl. 15 lelőhellyel képviselteti magát, ebből csak egy lelőhelyet közöltek eddig, 6 lelőhely anyaga a Balatoni Múzeumban, ill. a MNM-ban várt a publikálásra, 8 lelőhelyet a terepbejárások adtak. A 13 késővaskori temetkezésből 8 szerepel az irodalomban (elsősorban a korszak leleteit összegyűjtő leletkataszterben), de a kötetben közölt kelta települések még mind ismeretlenek voltak. A legjobban átkutatott római kornál is az 54 településnek mintegy harmad-része a terepbejárások eredményeként került be a kötetbe. A Balaton-felvidék nagy számú középkori romjainak többsége már évtizedek óta szerepel a szakirodalomban. Ezzel szemben a kötetben tárgyalt 46 későközépkori, legnagyobb részt oklevelekből is ismert település közül az irodalomban csupán 3 helyről említettek régészeti leletanyagot. 37 lelőhelyen először a terepbejárások alkalmával figyeltek meg települési nyomokat.

A még tovább sorolható számszerű adatoknál is fontosabbak azonban azok az eredmények, amelyek néhány, eddig teljesen figyelmen kívül hagyott kérdés megoldása területén születtek. Legjelentősebb a balatoni csoport felfedezése. Ez a csoport a területükön szintén nagy számban jelentkező korarézkori tűzdelt barázdás kerámiával együtt a lengyeli és a badeni kultúra közötti időszakot tölti ki. A két csoportnak 20 lelőhelyét ismerjük a feldolgozásra került területről, ami arra enged következtetni, hogy nem véletlenül idekerült szőrványos tárgyakkal, hanem meglehetősen sűrű megtelepedéssel állunk szemben. A csak a legutóbbi években megindult későnépvándorláskori település kutatás első eredményei közé sorolhatjuk a Keszthely és Zalavár határában felfedezett telepeket (21/44., 59/21., 59/24. lelőhelyek). Ugyancsak jelentős érdeme a kötetnek az eddig általában figyelmen kívül hagyott törökkori erődítmények leírása is.

A csak felszíni megfigyelésekre támaszkodó terepbejárások hitelesítése céljából a fontosabbnak ítélt

lelőhelyek egy részén szondázó ásatásra került sor. Különösen eredményesek voltak ezek a rézkori és későnépvándorláskori telepeken, valamint a kispóstagyi kultúra balatongyőri telepén (6/4. lh.).

A kötetben tárgyalt lelőhelyekről több ezer tárgyat őriznek a különböző múzeumokban és magángyűjteményekben. Ilyen hatalmas leletanyag tárgyakénti leírására és fényképes vagy rajzos közzétételére természetesen gondolni sem lehetett. A feldolgozott terület legfontosabb tárgytípusairól jó áttekintést nyújtanak a típustáblák, de a javarészt publikálatlan leletanyag csak kis töredékét sikerült így bemutatni. Mindenképpen kívánatos lenne a képek számát növelni. Ez viszont még az 1. kötethez hasonlóan maximális tömörséggel megírt köteteknél is jelentős terjedelem növekedést eredményezne. Az itt alkalmazott tömör leírással szemben a leletgyűtéseknél kissé részletezőbb, a tárgy típusát, jellegét is megnevező elemzésével valamelyest bővíteni lehetne az elsősorban a leletanyag iránt érdeklődő kutatók által is felhasználható leletek körét (pl. „badeni cserepek” helyett: „kétosztású táltörredék, magasfülű merice, zeg-zug vonalakkal díszített oldaltörredékek”). A minden korszakra kidolgozott részletes terminológia hiányában az egyéni ízű, nem közérthető megfogalmazások okozta félreértések elkerülése végett ajánlatos a típustáblán megtalálható párhuzamra hivatkozni. Ebben az esetben csak az egyedi, párhuzam nélkül álló tárgyakat kell külön ábrázolni.

A községtérképek a lehetőségekhez képest jól sikerültek, segítségükkel fellelhetők a terepen a lelőhelyek. Általában tartalmazzák a településföldrajzi vizsgálatokhoz szükséges adatokat. Olyan fontos adatok mint pl. a lelőhelyek környékének talajtani viszonyai, vagy az egykori növénytakaró, amelynek rekonstruálása egyébként is elmélyült természettudományos munkát követel, természetesen nem kerülhetnek rá az ilyen térképekre. Ezekre lehetőség szerint a szövegben kellene utalni. Úgy érezzük azonban, hogy néha a rendelkezésre álló kereteken belül is lehetőség nyílott volna árnyaltabb ábrázolásra. Előfordul, hogy hiányzik a lelőhely elhelyezkedését indokló patak vagy forrás feltüntetése. Nem következetes a mocsaras területek jelölése. Ritkán találkozunk a szintvonalakkal nem ábrázolható, de jellegzetes terepalakulatok jelzésére szolgáló csíkozással. A vonyarcvashegyi Szentmihálydomb (55/7. lh.), amelyet a Balaton egykori öbléből keletkezett tőzeges láprétség vesz körül, valaha sziget volt, különleges helyzeti energiájának köszönheti, hogy 4 korszak népe megtelepült rajta, valószínűleg erődítményt is építettek rá. A térkép szerint száraz síkságon helyezkedik el a lelőhely. A községtérképen csak az elnevezés utal a mindszentkálai 15–20 m relatív magasságú, szigetszerű Kereki-dombon elhelyezkedő későbronzkori földvár domborzati viszonyaira (29/1.

lh., vö. 24. kép). Igen gyakori eset, hogy a lelőhelyek vízenyős terület szélén emelkedő meredek, de nem magas teraszon helyezkednek el (pl. 6/4. lh. vö. 31. t. 2. k.). Ezekben az esetekben okvetlenül szükséges a térkép összevetése a szöveggel és a lelőhelyek szempontjából lényeges terepalakulatok csíkozással történő bemutatása. Az így ábrázolandó területek kicsinysége esetén bizonyosfokú torzítás is megengedhető. A fenti szempontok érvényesülését tekintve ideális megoldású Alsópáhok térképe (vö. 1/1–2., 5. stb. lh.). A különösen elnagyolt kidolgozás példaként említhetjük Zalavár (59. sz. község) térképét. Itt merül fel annak szükségessége, hogy a lelőhely jellegét és korát feltüntetendő, nem ritkán 5–6 jel ne a térképre, hanem a térkép mellé kerüljön, így a kevésbé zsúfolt térképen több lehetőség nyílik a részletekben gazdagabb kidolgozásra.

Túlméretezettnek érezzük a helynevek mutatóját. Az irodalomban előforduló lelőhely-elnevezések mutatózása feltétlen szükséges. Az irodalomban nem szereplő, senki által nem ismert és keresett elnevezések (pl. Dég Rudolf háza, Disznólegelő, Várpalotai Szénbányászati Tröszt üdülője, Zalaszentmihályi magasfeszültségű vezeték, stb.) feleslegesen terhelik a mutatót. Az oklevéltárak mutatóihoz hasonlóan ajánlatos lett volna a középkori helyesírással közölt neveket eltérő betűtípussal különválasztani, és a fentemlített nevek rovására számukat növelni (kimaradt a mutatóból: *Bwdawary, Dabus, Kewkwh, Zenbenedekallya*, stb). Véleményünk szerint a kötet értékének és használhatóságának csökkentése nélkül elhagyható lett volna a fáradtságos munkával összeállított személynév és történeti személynév mutató. Sajnálatos, hogy a mutatók címszavai csak magyarul jelentek meg.

A nem kis feladatot jelentő nyomdai kivitelezést sikerrel oldotta meg a Kiadó. Az egyes község leírások végén jelentkező üres helyek kihasználására hasznos lett volna a szöveg közötti illusztrációk méretét növelni. A Kartográfiai Vállalat által készített mellékletek használatát megkönnyítette volna a külső oldalukra nyomtatott sorszám és az ábrázolt korszak megnevezése. (Ezzel elkerülhető lett volna az azonos térképek mellékelése egyes példányokhoz!).

Ismeretésünkben természetesen nem meríthettük ki a kötet gazdag tartalmát. A rendkívül alapos és újszerű anyaggyűjtésre épülő munka forrásadataival hosszú időn át nélkülözhetetlen segítséget fog nyújtani a feldolgozott területtel foglalkozó régészek, településtörténészek és helytörténészek számára. Ezen túlmenően a kötet elévülhetetlen érdeme, hogy az úttörés nehéz feladatát megoldva, sikeresen ültette át a gyakorlatba a magyar régészeti topográfia alapelveit.

Torma István

TARTALOMJEGYZÉK

VAJKAI AURÉL: Emlékezés Sági Jánosra (1874—1938)	5
ÉRI ISTVÁN: Beszámoló a Veszprém megyei Múzeumi Igazgatóság 1966 évi munkájáról	23
MITHAY SÁNDOR: Korai kelta sírleletek Borsosgyőrből és Kiskamondról.....	55
TÖRÖK GYULA: Újabb régészeti feltárások Halimbán.....	69
KOZÁK KÁROLY: A sümegi és sziglieti vár XVII. századvégi kerámiája.....	81
NAGYBÁKAY PÉTER: Veszprémi és Veszprém megyei céhládák.....	91
ÉRI ISTVÁN: Adatok a bakonyi üveghuták történetéhez.....	143
VAJKAI AURÉL: A Balaton északi partjának présházai.....	181
KATONA IMRE: S-betűs herendi porcelánok az Iparművészeti és a Bakonyi Múzeumban	247
KOPASZ GÁBOR: A veszprémi nemzetőrök szerepe 1848-ban a baranyai Drávavonal védelmében	259
SZIJ REZSŐ: Úrbéri elkülönítés és tagosítás Inotán (1857—1864).....	273
BÉKEFI ANTAL: Egy bakonyi szegényember élettörténete	283
PETÁNOVITS KATALIN: A vörsi bábtáncoltató betlehem.....	303
PAPP JENŐ: Természettudományi muzeológia és honismeret	325
FÜZES F. MIKLÓS—SÁGI KÁROLY: A Keszthelyi-öböl regressziós jelenségei	339
KEVE ANDRÁS: Madártani szempontok a Keszthelyi-öböl eliszaposodásának kérdéséhez	361
MOLNÁR LÁSZLÓ: Akadémiai munkaértekezlet a herendi porcelánról.....	377
A „VESZPRÉM MEGYE RÉGÉSZETI TOPOGRÁFIÁJA, A KESZTHELYI ÉS TAPOLCAI JÁRÁS” c. munka vitája.....	381
TORMA ISTVÁN: Könyvismertetés. Bakay—Kalicz—Sági: Veszprém megye régészeti topográfiája, a keszthelyi és tapolcai járás.....	392

INHALTSVERZEICHNIS

AURÉL VAJKAI: Erinnerung an János Sági (1874—1938).....	5
ISTVÁN ÉRI: Bericht über die Tätigkeit der Museumdirektion vom Komitat Veszprém im Jahre 1966	23
SÁNDOR MITHAY: Funde von frühkeltischen Gräbern bei Borsosgyőr und Kiskamond	55
GYULA TÖRÖK: Neuere archäologische Freilegungen bei Halimba.....	69
KÁROLY KOZÁK: Die Keramik vom Ende des 17-ten Jahrhunderts der Schlösser von Sümeg und Szigliget	81
PÉTER NAGYBÁKAY: Zunftladen von der Stadt und vom Komitat Veszprém...	91
ISTVÁN ÉRI: Angaben zur Geschichte der Glashütten vom Bakony.....	143
AURÉL VAJKAI: Die volkstümliche Bauweise der Weinberge am Balaton.....	181
IMRE KATONA: Porzellane mit dem Buchstaben S im Bakony-Museum und im Kunstgewerblichen Museum	247
GÁBOR KOPASZ: Die Rolle der Nationalgardisten von Veszprém in der Verteidi- gung der Drau-Linie von Baranya im Jahre 1848.....	259
REZSŐ SZIJ: Absonderung der Fronhöfe und Kommassation zu Inota (1857—1864)	273
ANTAL BÉKEFI: Lebensgeschichte eines armen Menschen von Bakony.....	283
KATALIN PETÁNOVITS: Das Marionetten-Bethlehem-Spiel von Vörs.....	303
JENŐ PAPP: Naturwissenschaftliche Museologie und Heimatskunde.....	325
MIKLÓS FÜZES F.—KÁROLY SÁGI: Regressionserscheinungen der Balaton- Bucht bei Keszthely.....	339
ANDRÁS KEVE: Einige ornithologische Betrachtungen über das Problem der Ver- schlammung der Balaton-Bucht bei Keszthely	361
LÁSZLÓ MOLNÁR: Arbeits-Diskussion der Ungarischen Akademie der Wissen- schaften über das Porzellan von Herend.....	377
DISKUSSION DER ARBEIT „Archäologische Topographie des Komitats Veszprém, Bezirke Keszthely und Tapolca”	381
ISTVÁN TORMA: Besprechung des Buches „Archäologische Topographie des Komitats Veszprém, Bezirke Keszthely und Tapolca” von Bakay—Kalicz— Sági	392

TABLE DES MATIÈRES

AURÉL VAJKAI: Hommage à János Sági (1874—1938).....	5
ISTVÁN ÉRI: Compte rendu sur l'activité de la Direction des Musées du département de Veszprém en 1966.....	23
SÁNDOR MITHAY: Trouvailles tombales pré-celtiques de Borsosgyőr et de Kiskamond	55
GYULA TÖRÖK: Nouvelles inventions archéologiques à Halimba	69
KÁROLY KOZÁK: La céramique de la fin du XVII ^e siècle des châteaux de Sümeg et de Szigliget	81
PÉTER NAGYBÁKAY: Coffres des corporations de la ville et du département de Veszprém.....	91
ISTVÁN ÉRI: Contributions à l'histoire des verreries de la montagne Bakony... ..	143
AURÉL VAJKAI: Constructions populaires des vignobles des environs du Balaton, dans la département de Veszprém	181
IMRE KATONA: Les porcelaines marquées du chiffre S du Musée de Bakony et du Musée des Arts Décoratifs	247
GÁBOR KOPASZ: Le rôle des gardes nationaux de Veszprém dans la défense de la ligne de la Drave en 1848.....	259
REZSŐ SZIJ: Le lotissement des censives et le remembrement parcellaire à Inota (1857—1864)	273
ANTAL BÉKEFI: Histoire de la vie d'un homme pauvre de la montagne du Bakony	283
KATALIN PETÁNOVITS: La crèche aux marionettes de Vörs.....	303
JENŐ PAPP: Muséologie des sciences naturelles et Connaissance scientifique du sol natal	325
MIKLÓS FÜZES F.—KÁROLY SÁGI: Les phénomènes de régression de la baie de Keszthely	339
ANDRÁS KEVE: Données ornithologiques concernant le problème de l'envasement de la baie de Keszthely.....	361
LÁSZLÓ MOLNÁR: Réunion de travail sur la porcelaine de Herend, organisée par l'Académie des Sciences Hongroise.....	377
DÉBAT SUR L'OEUVRE „La topographie archéologique du département de Veszprém, arrondissements de Keszthely et de Tapolca”.....	381
ISTVÁN TORMA: Compte rendu de l'oeuvre de Bakay—Kalicz—Sági: La topographie archéologique du département de Veszprém, arrondissements de Keszthely et de Tapolca	392

СОДЕРЖАНИЕ

ВАЙКАИ, А.: Воспоминания о Яноше Шаги (1874—1938).....	5
ЭРИ, И.: Отчет о работе управления веспремского комитатского музея за 1966-й год	23
МИТАИ, Ш.: Раскопки ранних кельтских погребений в Боршудьёре и Кишкамонде	55
ТЁРЁК, Д.: Новейшие археологические раскопки в Халимбе.....	69
КОЗАК, К.: Шюмегская и сиглигетская керамика конца семнадцатого века	81
НАДЬБАКАИ, П.: Цеховые сундуки города Веспрема и веспремского комитата.....	91
ЭРИ, И.: Данные к истории баконьских стеклодувных мастерских.	143
ВАЙКАИ, А.: Народная архитектура на прибалатонских виноградниках веспремского комитата	181
КАТОНА, И.: Фарфор с маркой в Форме буквы „S” в баконьском музее и в музее прикладного искусства	247
КОПАС, Г.: Роль веспремских национальных гвардейцев в обороне линии Дравы.....	259
СИЙ, Р.: Размежевание и отделение барщинных земель в Инота (1857—1864).....	273
БЕКЕФИ, А.: История жизни баконьского бедняка.....	283
ПЕТАНОВИЧ, К.: Вёршский вертепный театр танцующих марионеток	303
ПАПП, Е.: Естественно-научное музееведение и краеведение	325
ФЮЗЕШ Ф., М.—ШАГИ, К.: Характер регрессии кестхейского залива	339
КЕВЕ, А.: Орнитологическая точка зрения на вопрос об заилении кестхейского залива	361
МОЛНАР, Л.: Дискуссия устроенная А. Н. о херендским фарфоре	377
СПОР РАБОТЫ „Археологическая топография веспремского комитата Кестхейский и тапольцииский уезд.”	381
ТОРМА, И.: Реферат о книге: Бакаи—Калиц—Шаги: „Археологическая топография веспремского комитата. Кестхейский и таполольцайский уезд.”	392

A VESZPRÉM MEGYEI MŰZEUMI IGAZGATÓSÁG KIADVÁNYAI

VERÖFFENTLICHUNGEN DER DIREKTION DER VESZPRÉMER KOMITATSMUSEEN

- B. THOMAS EDIT—SZENTLÉLEKY TIHAMÉR: Vezető a veszprémi Bakonyi Múzeum régészeti kiállításában (1959).
- EDIT B. THOMAS—T. SZENTLÉLEKY: Führer durch die archäologischen Ausstellungen des Bakonyer Museum in Veszprém (1959).
- TIHANY. Vezető a múzeum kiállításához. — Führer durch das Museum von Tihany (1963),
elfogyott — vergriffen.
- VAJKAI AURÉL: Bakonyi ház (1963),
elfogyott — vergriffen.
- ÉRI ISTVÁN—VAJKAI AURÉL: Veszprém megye múzeumai (1963),
elfogyott — vergriffen.
- ISTVÁN ÉRI—AURÉL VAJKAI: Museen entlang des Balaton (1963),
elfogyott — vergriffen.
- TARNAY ZSUZSANNA—RÓZSA GYÖRGY: Batsányi János irodalmi munkássága és egykorú képmásai (1963),
elfogyott — vergriffen.
- VESZPRÉM MEGYEI MŰZEUMOK KÖZLEMÉNYEI 1. (1963).
- É. TAKÁCS MARGIT—PÉTER MÁRTA: Csikász Imre emlékkiállítás (1964).
- B. THOMAS EDIT: Baláca, freskó, stukkó, mozaik — Baláca, Fresko, Stuck, Mosaik (1964).
- FEKETE GÁBOR: A Bakony növénytakarója. — Die Pflanzendecke des Bakony-Gebirges (1964).
- VESZPRÉM MEGYEI MŰZEUMOK KÖZLEMÉNYEI 2. (1964).
- B. THOMAS EDIT: A nagydémi lararium (1965).
- BORSOS MIKLÓS szobrászművész kiállítása (Tihany 1965),
elfogyott — vergriffen.
- DR. TOMPA KÁLMÁN képzőművészeti gyűjteménye (Veszprém 1965),
elfogyott — vergriffen.
- GORKA LIVIA keramikus kiállítása (Keszthely 1965).
- PAPP JÓZSEF: A Bakony növénytani bibliográfiája — Botanische Bibliographie des Bakony-Gebirges (1965).
- VESZPRÉM MEGYEI MŰZEUMOK KÖZLEMÉNYEI 3. (1965).
- EGRY JÓZSEF festőművész emlékkiállítás (Tihany 1966),
elfogyott — vergriffen.
- BALATONI NYÁRI TÁRLAT (Keszthely 1966).
- VASS ELEMÉR festőművész emlékkiállítás (Veszprém 1966).
- REISSMANN KÁROLY MIKSA festőművész emlékkiállítás (Veszprém 1966),
elfogyott — vergriffen.
- TAPFER DEZSŐ: A Keleti-Bakony madárvilága — Die Vogelwelt aus dem Ost-Bakony-Gebirge (1966),
elfogyott — vergriffen.
- VESZPRÉM MEGYEI MŰZEUMOK KÖZLEMÉNYEI 4. (1965).
- BÍRÓ JÓZSEF: Hajók a Balatonon. Hajózástörténeti kiállítás a tihanyi múzeumban (1967).
- BENE GÉZA festőművész emlékkiállítás (Tihany 1967).
- GÁBORJÁNI SZABÓ KÁLMÁN festőművész emlékkiállítás (Veszprém 1967).
- LIPTÁK GÁBOR: Jókai Balatonfüreden (1967).
- BALATONI ALMANACH, mai magyar költők versei a Balatonról (1967).
- BENDEFY LÁSZLÓ: A Bakony hegység geokinetikai viszonyainak földkérgszerkezeti vonatkozásai — Die Rolle der Geokinetik bei der Erforschung der Erdkrustenstruktur im Bakony-Gebirge (1967).

Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok igazgatósága
Felelős kiadó: Éri István megyei múzeumigazgató
Technikai szerkesztő: Nagybákay Péter
A címlapot tervezte: Katona László
A kézirat nyomdába érkezett: 1967. április 17.
Megjelent: 1967. december, 1000 példányban. 25 ív terjedelemben
67/1985 Franklin Nyomda, Budapest. Felelős: Vértés Ferenc igazgató

